

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.25, maj 2025

Indledningen er redigeret af Krista Stinne Greve Rasmussen og Emilie Karner Hansen
Tilsyn ved dr.phil. Henrik Yde

Denne pdf er en læseversion af værkets indledning. Værket findes digitalt med
punktkommentarer, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2025

Indledning til

Stiftelsesdagen i Dronningens Asyl den 7de Mai 1846

ved Kirsten Vad

Indhold

- 1 Anledning
- 2 Asylskolen og Grundtvigs rolle
- 3 Den fattig Fugl, han har det godt
- 4 Anvendt litteratur

1 Anledning

I 1829 grundlagde prinsesse Caroline Amalie et børneasyl i København, hvor børn i alderen to til syv år kunne blive passet uden for hjemmet. Institutionen kan betragtes som en tidlig form for de dagtilbud, vi kender i dag. Oprindeligt bar asylet navnet Caroline Amalies Asyl, men efter tronskiftet i 1839 blev det omdøbt til Dronningens Asyl (*Beretning om Dronning Caroline Amalies Asyl 1904*, s. 10-17).

Efter nogle år opstod der et behov for at knytte en skole til asylet. Dette ønske blev opfyldt i 1841, da en asylskole blev etableret i Nørregade (*Beretning om Dronning Caroline Amalies Asyl 1904*, s. 26). I 1846 flyttede skolen til nye lokaler i Vestervold, og i denne anledning bidrog Grundtvig med sangen "Den fattig Fugl, han har det godt", som blev trykt i en folder med titlen: *Stiftelsesdagen i Dronningens Asyl den 7de Mai 1846*.

2 Asylskolen og Grundtvigs rolle

Asylskolen tilbød undervisning til børn fra asylet frem til konfirmationsalderen.

Skolen havde omkring 30 elever og fungerede både som drenge- og pigeskole (*Beretning om Dronning Caroline Amalies Asyl 1904*, s. 30).

I modsætning til almueskolens fokus på mekanisk udenadslære lagde asylskolen vægt på en undervisningsform, der skulle "vække Barnets Tanker, saa det inderligere kunde tilegne sig den meddelte Lærdom" (*Beretning om Dronning Caroline Amalies Asyl 1904*, s. 31). Flere af lærerne var fremtrædende grundtvigianere, og skolen var i mange år et vigtigt omdrejningspunkt for grundtvigianismen i København (Johansen 1950, s. 188).

Grundtvig var skolens 'direktør', men han deltog dog ikke i den daglige ledelse (*Beretning om Dronning Caroline Amalies Asyl 1904*, s. 26; Johansen 1950 s. 188).

3 Den fattig Fugl, han har det godt

Sangen med førstelinjen "Den fattig Fugl, han har det godt" udtrykker taknemmelighed for Dronning Caroline Amalie og hylder hendes omsorg for de små, dvs. asyls børn. Grundtvig bruger billedet af en lille fugl, der stoler på Guds omsorg og får et hjem trods sine beskedne evner, som en parallel til de små børn, der får hjælp og husly takket være dronningens godgørenhed.

Første og anden strofe beretter om den fattige fugls ven i "Himlens høie Slot", som sørger for den. Dette spejles i strofe 3 og 4, hvor børnenes ven findes i kongeslottet, nemlig hos den "*Danske Dronning*". Mens den lille fugl lovsynger sin ven i himlen med "Toner søde" (strofe 5), kan børnene endnu kun "nynne" deres velsignelse af dronningen (strofe 6). Lovprisningen kan dog nå nye højder og blive endnu kraftigere, når børnene bliver ældre, og får "Fuglemund, / Med Tone god paa Tunge" (strofe 7).

Grundtvig skrev flere sange til forskellige lejligheder i Dronnings Asyl og Asylskolen, og brugen af fuglebillederne er noget, der ses flere eksempler på i disse (jf. Grundtvig 1842 og Grundtvig 1843).

Sangens melodi var også blevet brugt af Grundtvig adskillige gange. Det var melodien til "Der stander et Slot i Østerrig" (se fx Nyerup 1821, bind 2, s. 57). Oprindeligt var dette en tysk folkevisemelodi, som var nedskrevet i 1600-tallet (*Koralbog til Den Danske Salmebog 2003*, bind 2, s. 46; Mallings 1962, s. 465 f.).

4 Anvendt litteratur

- *Beretning om Dronning Caroline Amalies Asyl gennem 75 Aar* (1904) udg. Bestyrelsen for "Dronning Caroline Amalies Legat til Asyllet og Asylskolen i Rigsgade". København.
- Grundtvig, N.F.S. (1842) *Sang i Dronningens Asyl paa Marmorpladsen den 3. October 1842*. København.
- Grundtvig, N.F.S. (1843) *Sang ved Ds. M. Kongens Nærværelse i Dronningens Asyl 4de Mai 1843*. København.

- Johansen, Steen (1948-1954) *Bibliografi over N.F.S. Grundtvigs skrifter*, bind 1-4, bind 2 (1950). København.
- *Koralbog til Den Danske Salmebog 2003* (2003), bind 1-2. København.
- Malling, Anders (1962-1978) *Dansk salmehistorie*, bind 1-8, bind 2 (1962). København.
- Nyerup, Rasmus (1821) *Udvalg af Danske Viser fra Midten af det 16de Aarhundrede til henimod Midten af det 18de, med Melodier*, bind 1-2, bind 2. København.